میراث

آثار هنری را آبیاری نکنید!

آثار هنری سرمایه‌اند؛ سرمایه‌های یک ملت، سرمایه‌های یک سرزمین. نمی‌شود این سرمایه‌ها را به حال خود رها کرد و شاهد نابودی‌شان بود، مثل آنچه در موزه هنرهای معاصر شاهد آنیم و همه را نگران کرده؛ همه البته یعنی هنرمندان و هنردوستان و برخی مسؤولان حواس جمع، یکی مثل حجت نظری، عضو کمیسیون فرهنگی اجتماعی شورای شهرتهران که نسبت به وضعیت آثار فاخر محوطه پیرامونی موزه هنرهای معاصر و نحوه نگهداری آنها هشدار داده‌است. نظری گفته این موزه یکی از مهم‌ترین موزه‌های ایران و جهان است که گنجینه‌ای بسیار گرانبها از بزرگ‌ترین هنرمندان دنیا همچون گوگن، پیکاسو و... درون موزه نگهداری می‌شود و مجسمه‌ها و آثار ارزشمندی هم در محوطه بیرونی آن قرار دارد؛ آثاری گرانبها که میلیاردها تومان ارزش مالی دارد، اما متاسفانه شاهد آن هستیم که در چند دهه اخیر به دلیل آبیاری نادرست محوطه فضای سبز پارک لاله، این آثار هنری دچار فرسایش و خوردگی شده و از عمر مفید آنها کاسته شده‌است.

عضو شورای شهرتهران از شهرداری منطقه ۶، سازمان بوستان‌ها و فضای سبز شهر تهران و همچنین سازمان زیباسازی درخواست‌کرده هرچه سریع‌تر در شیوه و نحوه آبیاری فضای سبز محوطه موزه تجدیدنظر کرده و روشی را برای آبیاری انتخاب کنند که خسارت بیشتری به این آثار گرانبها و منحصربه‌فرد هنری وارد نشود./ جام‌جم‌دیلی

۹۰ سال تاریخ مطبوعات سینمایی در گنجینه رضوی

دیروز یعنی ۲۱ شهریور، روز ملی سینما بود. همزمان گنجینه رضوی اقدام به رونمایی از آرشیو غنی سینمایی خود کرد. آرشیو مطبوعات آستان قدس رضوی با بیش از ۲۳۵ عنوان نشریه تخصصی و نیمه‌تخصصی سینمایی یکی از غنی‌ترین آرشیوهای کشور در زمینه مطبوعات سینمایی است. این را رئیس اداره مطبوعات سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی اعلام کرده و گفته از این تعداد، ۲۶ عنوان مربوط به قبل از پیروزی انقلاب اسلامی و ۹ عنوان در سال‌های اولیه بعد از پیروزی انقلاب چاپ و جذب آرشیو شده است. ابراهیم حافظی می‌گوید: قدیمی‌ترین نشریه سینمایی موجود در آرشیو، مجله «هنرمندان» است که در سال ۱۳۲۳ خورشیدی چاپ شد. روزنامه تیاتر هم نخستین روزنامه هنری ایران است که درباره تئاتر و نمایشنامه‌های ایران و جهان، خبر منتشر می‌کرد. همچنین نشریه «ستاره سینما» طولانی‌ترین دوره انتشار مجلات سینمایی قبل از انقلاب را به خود اختصاص داده که بیشترین موجودی آن در آرشیو آستان قدس رضوی است./ جام‌جم‌دیلی

گفت‌وگو با عادل سالاری، شکارچی کهنوجی که حالا شکار را کنار گذاشته و حمایت از طبیعت را ترویج می‌کند

دوربین به جای تفنگ

سالاری می‌گوید تا قبل از پشیمانی قدرت من در شلیک گلوله‌های تفنگم بود و اصلا زیبایی‌های طبیعت را نمی‌دیدم؛ اما بعد از این ماجرا یک دفعه در ذهنم این جرقه خورد که من هم در حفاظت محیط‌زیست منطقه‌ام تلاش کنم

مینا مولایی

ایران

در کهنوج استان کرمان، خیلی‌ها او را می‌شناسند؛ چه آن زمان که شکارچی بود و آخر هفته‌ها با سلاحش به کوه و کمر می‌زد، چه حالا که تفنگش را کنار گذاشته و دوربین نیکون p۱۰۰۰ به دست گرفته و درست در نقطه مقابل مسیری که قبلا طی می‌کرده، حرکت می‌کند. عادل سالاری، حالا بیشتر از هشت سال است که یک شکارچی نادم لقب گرفته، برای او اما همین صفت چهارکلمه‌ای، با یک دنیا حال خوب همراه شده و اصلا افتخارش همین است که خدا خواسته تا پشیمان شود و از مسیر اشتباه برگردد. او حالا رئیس هیات مدیره انجمن دوستداران محیط‌زیست کلمرز است و یک آرشیو بزرگ و منحصر به فرد از تصاویر و فیلم‌هایی دارد که از حیات‌وحش منطقه‌اش ثبت کرده‌است؛ تصاویری که از دریچه دوربین او ثبت شده و شاهدی هستند بر زیبایی‌های حیات‌وحش؛ همان زیبایی‌های مثال‌زدنی‌ای که یک روز به چشم عادل سالاری آمدند و سرنوشت او و ده‌ها شکارچی دیگر را برای همیشه عوض کردند.

مشاهده خرس سیاه آسیایی یقه هفت در کلمرز

هفته دوم اسفند سال گذشته بود که اعضای انجمن دوستداران طبیعت منطقه کلمرز موفق به مشاهده و تصویربرداری از خرس سیاه آسیایی که یکی از گونه‌های نادر و در معرض خطر انقراض کشورمان است، شدند و عبدا... زاده، رئیس اداره محیط‌زیست کهنوج همان روزه با رسانه‌ای کردن تصویر این خرس گفت: این تصویر که خرس سیاه مذکور در آن آزادانه و با امنیت کامل مشاهده می‌شود در کوهستان‌های کلمرز ضبط شده‌است. نکته جالب اینجاست که گونه خرس سیاه آسیایی یک زیرگونه دارد که به گونه بلوچی خرس سیاه یا خرس سیاه یقه هفت، معروف بوده و در معرض انقراض است و تنها در بخشی از نواحی پاکستان و ایران دیده‌شده‌است و حالا با مشاهده فیلم تصویربرداری شده توسط بچه‌های انجمن کلمرز، امیدواری‌ها برای ازدیاد نسل این حیوان بیشترشده‌است.

ما سعی کردیم در منطقه فرهنگ‌سازی کنیم چون ممکن است نسل نوجوان امروز شکارچی آینده باشد، به خاطر همین در مدارس چند منطقه کرمان کلاس های آموزشی برگزار کردیم

شما را بیشتر به شکارچی بودن‌تان می‌شناسند یا به فعالیت‌های محیط‌زیستی ای که الان انجام می‌دهید؟

فکر کنم الان دیگر این فعالیت‌های محیط‌زیستی و تلاش‌هایی که از سال ۹۱-۹۰ به بعد برای حفظ محیط‌زیست و حیات‌وحش منطقه انجام دادم بیشتر دیده می‌شود.

از شواهد پیداست قبل از این یک شکارچی شناخته شده بودید.

بله در منطقه کهنوج خیلی‌ها من را می‌شناختند.

از کی شکار را شروع کردید؟

خیلی بچه بودم که همراه پدر و پدربزرگم به شکار می‌رفتم البته دست به سلاح نمی‌زدم، ولی به هرحال شاهد شکار حیوانات بودم. بعدها که بزرگ‌تر شدم خودم هم شکار می‌کردم و خیلی وقت‌ها مخصوصا آخر هفته‌ها می‌رفتم شکار، البته مجوز شکار نداشتم.

بیشتر چه چیزی شکار می‌کردید؟

کل و بز که در منطقه کوهستان ما زیاد است.

موقع شکار شده بود برای حیوانی که با گلوله می‌زدید دلتان بسوزد؟

من از بچگی عذاب وجدان این کار ته دلم بود، مخصوصا یادم است که یک باریک کل را زده بودیم و می‌خواستیم گلویش را ببریم و سرش را جدا کنیم. این حیوان سرش را چسبانده بود به سینه‌اش و نمی‌گذاشت چاقو گردنش را ببرد. این صحنه همان روزها هم که شکار می‌کردم هیچ‌وقت از یاد من نمی‌رفت، اما متاسفانه سعی می‌کردم به آن بی‌توجه باشم. ته دلم خودم را این‌طور توجیه می‌کردم که بیشتر به خاطر ضعف مالی این کار انجام می‌شود، یعنی خیلی از شکارچی‌ها این‌طور بودند اما الان این موضوع بهانه خیلی از شکارها نیست. الان دیگر شکارچی‌ها همه چیز دارند و با پیشرفته‌ترین وسیله‌ها می‌روند شکار و مساله اصلا به دست آوردن گوشت یا غذا نیست. شکار در اصل برایشان تفریح است.

ماجرای این پشیمانی و تحول چطور پیش آمد؟

۹-۸ سال پیش سفری داشتم به منطقه حفاظت‌شده گِنُو در شمال غربی بندرعباس که یکی از ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره یونسکو در ایران است. در این سفر خیلی اتفاقی دوربینی همراه من بود و من در بازدیدی که داشتم، شروع کردم به فیلم گرفتن از حیوانات و منطقه حفاظت شده. وقتی این سفر تمام شد و به خانه برگشتم و این فیلم‌ها را دیدم، جذابیت و زیبایی حیات‌وحش این منطقه واقعا نظرم را جلب کرد.

یعنی تا آن موقع زیبایی حیات‌وحش را ندیده بودید؟

واقعیتش این است که تا قبل از آن قدرت من در شلیک گلوله‌های تفنگم بود، در گلوله‌ای که به شکار می‌خورد و همه حواسم جمع این مطلب بود که تیر به هدف بخورد و اصلا زیبایی‌های طبیعت را نمی‌دیدم؛ اما بعد از این ماجرا یک دفعه در ذهنم این جرقه خورد که من هم در حفاظت محیط‌زیست منطقه‌ام تلاش کنم. خوشبختانه در این مسیر با افراد دیگری هم آشنا شدم که دغدغه محیط‌زیستی داشتند مثل خدابیامرز هادی فهیمی که فعالیت‌هایش برای نجات خرس سیاه فراموش نشدنی است و نتیجه همه این اتفاق‌ها این شد که در اجرای این تصمیم مصمم‌تر باشم.

یعنی از همان زمان دیگر دست به تفنگ نزدید؟

من تفنگ را برای همیشه کنار گذاشتم و یک دوربین خریدم تا زیبایی‌هایی را که در طبیعت و حیات‌وحش می‌بینم ثبت کنم. بعد با دوستان شکارچی دیگری که می‌شناختم تماس گرفتم و آنها را هم به این کار دعوت کردم.

این کار راحت بود؟

نه واقعا، اما به‌واسطه شناختی که از قبل در منطقه راجع به من وجود داشت، کار بالاخره جلو می‌رفت. من و دوستانم به جازموریان، رودبار جنوب، قلعه گنج، منوجان و... می‌رفتیم و خوشبختانه به واسطه همان شناخت، با شکارچیان دیگر حرف می‌زدیم و سعی می‌کردیم آنها را هم قانع کنیم تا به این نتیجه برسند که تا حالا هرچه شکار کرده‌اند، کافی است و از این به بعد دیگر جان هیچ حیوانی را نگیرند. باورکنید شاید ساعت‌ها با آنها حرف می‌زدیم تا بگوییم الان دیگر هنر در شکار کردن نیست، هنر در حفاظت کردن است و کسی که بهتر حفاظت می‌کند، برنده است. شاید آن اوایل، شکارچی‌های دیگر به‌سختی به ما می‌پیوستند، اما هرچه جلوتر رفتیم، آدم‌های زیادی با ما همراه شدند و الان انجمن دوستداران محیط‌زیست و طبیعت کلمرز فقط در منطقه خود ما بیش از ۵۰ عضو ثابت دارد که همگی شکارچیانی هستند که شکار را کنار گذشته‌اند. از مناطق دیگر کشور هم بالای ۲۰۰ نفر با ما ارتباط و همکاری دارند.

پس الان فعالیت‌های شما در قالب یک انجمن محیط‌زیستی انجام می‌شود؟

بله عمده فعالیت‌های انجمن ما، تلاش در جهت حفظ گونه‌های کمیاب و رو به انقراض حیات‌وحش منطقه مثل خرس سیاه، ردیابی و طعمه‌گذاری برای اطلاع از وضعیت زیستی گونه‌های کمیاب و...است. البته کار پله پله به اینجا رسید. مثلا اوایل تمرکز ما روی این بود که مثلا در دوره‌هایی که حیوانات زاد و ولد دارند برای شکار به منطقه نروید. بعد می‌گفتیم اگر می‌روید حیوانات ماده را شکار نکنید. بعد می‌گفتیم که اصلا شکار نکنید.

مخاطب‌تان فقط شکارچی‌ها هستند؟

نه ما سعی کرده‌ایم در منطقه فرهنگ‌سازی کنیم چون ممکن است نسل نوجوان امروز شکارچی آینده باشد. به خاطر همین در منطقه جیرفت، عنبرآباد، قلعه گنج، کهنوج و فاریان با اجازه آموزش و پرورش، در مدارس هم کلاس‌های آموزشی می‌گذاریم و این موضوع را مطرح می‌کنیم.

در این مدت خودتان هم در طبیعت با شکارچی‌ها هنگام شکار برخورد مستقیم داشتید؟

بله خیلی زیاد، ما بارها با هم رودررو شدیم، سعی کردیم صحبت کنیم، حتی بعضی وقت‌ها درگیری هم پیش آمد و از بچه‌های انجمن یکی دو نفر هم تیر خوردند اما به راهمان ادامه دادیم.

اتفاقی بوده که در جریان این فعالیت‌ها باعث خوشحالی‌تان شده باشد؟

بله اتفاق که خیلی زیاد است اما یک بار درجریان همین فعالیت با ۲۰ نفر از شکارچی‌هایی که تفنگ‌شان را کنار گذاشته بودند، یک سفر گروهی به منطقه حفاظت شده خَبر شهرستان بافت داشتیم. من بعد از بازدید از منطقه به آنها گفتم اگر ما هم از منطقه خودمان حفاظت کنیم، به یک چنین فضای مناسبی برای زندگی حیات‌وحش می‌رسیم و الان خوشحالم که در منطقه خودمان در کهنوج، دسته‌های ۲۰۰ تایی کل و بز می‌بینیم و این واقعا مایه افتخار ماست، مخصوصا وقتی یادمان می‌آید که در دهه ۸۰، کهنوج تبدیل شده بود به یک شکارگاه خوب برای شکارچیان و گونه‌های جانوری ما واقعا درحال از بین رفتن بود.

در این مسیر از بچه‌های اداره محیط‌زیست هم کمک گرفتید؟

واقعیت این که ما خیلی خوش‌شانس بودیم که آنها ما را پذیرفتند، ما را باور کردند و نگفتند شما شکارچی هستید و شما را چه به حفاظت از حیات‌وحش؟! آنها گذشته ما را ندید گرفتند، باور کردند که ما نادم و پشیمان هستیم و این واقعا خوش‌شانسی ما بود. فکر می‌کنم کلا همه اینها خواست خدا بود، یعنی رحم خدا شامل حال من شد که در این مسیر قرار بگیرم و به جای این‌که جان حیوانات را بگیرم، جان‌شان را نجات بدهم.

خوشبختانه این موضوع فقط دغدغه من نیست و دغدغه خانواده، دوستان و جمعیت زیادی از آشنایانم هم هست. الان دیگر به این نتیجه رسیده‌ام که هرکسی، حتی اگر یک نفر است می‌تواند تاثیر خودش را بر محیط‌زیست داشته باشد.

مصداق همان مصرع معروف مولانا که تو یکی نه‌ای هزاری تو چراغ خود برافروز؟

بله اتفاقا این چراغ افروزی‌ها در محیط‌زیست خیلی زود خودش را نشان می‌دهد و همین یک نفر یک نفرها کنار هم قرار می‌گیرند و می‌شوند یک جمعیت خیلی بزرگ.

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۷۴۳

جدول عادی

افقی: ۱) رهایی‌بخش- صورت- شعر کوتاه ژاپنی ۲) دسر خامه و میوه- از پادشاهان سلسله ساسانی ۳) موی صورت مردان- خواب خیال‌انگیز- مقابل سفلی ۴) سرور و آقا- موقر- سردی مطبوع ۵) سال بی‌پایان!- از غذاهای محلی شمال خراسان- بی‌سر و صدا- چای خارجی ۶) نوعی شیرینی شکلاتی- درس نگارشی- آغشته به رنگ ۷) فرمان توقف - فریاد شادی- رفیق مشهدی ۸) ایرانشهر و سراوان از شهرهای این استان مرزی کشورمان هستند ۹) قرقره کاغذ- دختر مازندرانی- سخن شمرده ۱۰) صورتگر- وزنده- شهرستانی در آذربایجان‌شرقی ۱۱) دندانه سوهان- از هفت سین- طلق نسوز- روستا ۱۲) آوازه- خوب- مربوط ۱۳) سحر و افسون- بیماری کم‌خونی- ماهی ۱۴) قرار گرفتن در وضعیت مناسب برای رویارویی با خطر- همسایه کنگو ۱۵) کفش علمای دینی- پروردگار- دهمین خلیفه اموی.

عمودی: ۱) واحد اندازه‌گیری طول- سهل‌انگار- لانه پرندگان ۲) پدر سام در شاهنامه- خوراکی برای چارپایان اهلی- حرف همراهی عرب ۳) کارگر کشتی- سوغات شهر مراغه- مردان عرب ۴) حرف دهن‌کجی- نوعی ذغال‌سنگ- مهارت ۵) پهناور- مکنده- دهان کوچک ۶) برنج پخته آبکش شده- نوعی خواهر و برادر- مقابل شمال ۷) سمت راست- واقعی- دو یار همقد ۸) آدم ماشینی- پرنده‌ای شکاری و قوی‌پنجه- اهل کاشان ۹) تکرار حرفی- مأمور تشریفات صفوی- خدای مصریان قدیم ۱۰) دلفریب- فروغ و پرتو- از اقوام آریایی ۱۱) سرسرا- بندری در پاکستان- پنهان شدن برای حمله ناگهانی ۱۲) مخلوط کردن- شیرینی قم- مخفف گاه ۱۳) واحد نظامی- از آلات موسیقی غربی- جانوران رام نشده ۱۴) کجاست- شیره گون- کنایه از مهارت و قدرت است ۱۵) کاخ لویی سیزدهم- حساب اشکال- کامل.

جدول ویژه

افقی: ۱) نویسنده- محل خواندن نماز اعیاد اسلامی- موسیقیدان اتریشی خالق آکسفورد ۲) قوی هیکل- پسر عنصرالمعالی و از شاهزادگان آل زیار ۳) کتاب‌های عربی- سخنوران- خاتون ۴) استر- آخرین حرف الفبای یونانی- چشم دلفریب ۵) ضمیر جمع- طولانی‌ترین رود فرانسه- آدم ماشینی- دریاچه آب شور استرالیا ۶) از روی قصد- موی پیچیده- فرسوده ۷) خطی در دایره- منت‌گذارنده- از قبایل قدیمی اعراب ۸) کنایه از بی‌اعتنایی کردن به امری است ۹) امیدواری- آتشدان- ستاره کم‌پیدا ۱۰) پایین شلوار- برای این‌که- تباه‌کننده ۱۱) کار ناتمام!- شهری در لرستان- بیماری کم‌خونی- گلابی ۱۲) پوست دباغی‌شده- همسایه مراغه- باشگاه ۱۳) ابزار مکانیک- دگرگونی- شهری در ایالت ایندیانای آمریکا ۱۴) نوعی پارچه پشمی با تار و پود فشرده- کرم روده انسان ۱۵) بیماری ویروسی کشنده- دوا- تأکید شده.

عمودی: ۱) خوردنی در دعوا- همنشین- نوعی پارچه پشمی ۲) کینه‌توزی- نیاکان- سرچشمه حیات ۳) بم‌ترین ساز بادی فلزی- فحش- اسب بارکش ۴) صدای کلفت- پیشتاز لشکر- گلی زیبا ۵) فریب- جریان سیل‌آسای رودخانه- چند رأی ۶) یاری و کمک- دقت و تأمل- پیکار ۷) نوعی شناور دریایی بی‌موتور- شهری در سوئیس- تصرف در مالی ۸) افسار- کجاوه- الهه هنر ۹) حرف ندا- سیخ کباب- واسطه و میانجی ۱۰) برگزیده از هر چیز- سوره هل اتی- حق مخالفت ۱۱) خطاب غیرمودبانه- انباشته- تکراری ۱۲) چهارشاخ باد دادن خرمن- پست الکترونیک- دریا ۱۳) پوست خام دباغی‌نشده- فاقد خصلت‌های پسندیده- ورزشی رزمی ۱۴) بله روسی- عالم غیرمادی- نمادین ۱۵) فراوان- ستمکار و بی‌رحم- استخوان بلند ساعد.

حل جدول عادی شماره ۵۷۴۲

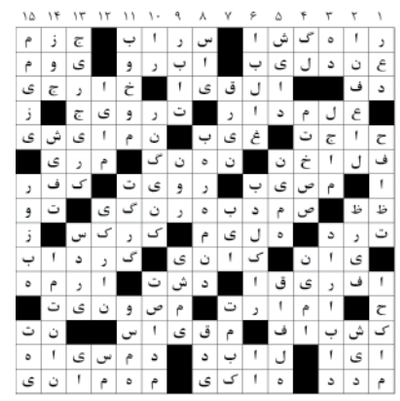
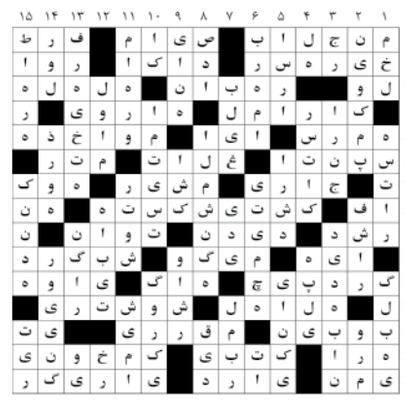
حل جدول ویژه شماره ۵۷۴۲